

Vlaams
Parlement

vergadering **C257**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 29 april 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de gevolgen van de coronacrisis voor het deeltijds kunstonderwijs – 2976 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de oproep van het deeltijds kunstonderwijs voor meer tijd – 3039 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over grensoverschrijdend gedrag in de opleiding Geneeskunde – 2982 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een inclusief leesbeleid op school – 3007 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de taalvereiste voor titularissen in het hoger onderwijs – 3059 (2020-2021)	18

VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de gevolgen van de coronacrisis voor het deeltijds kunstonderwijs – 2976 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de oproep van het deeltijds kunstonderwijs voor meer tijd – 3039 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, mijn vraag is een beetje achterhaald door de feiten. We hebben gisteren over een nieuw coronadecreet gestemd in het parlement waarin al heel wat maatregelen worden genomen voor het deeltijds kunstonderwijs (dco).

Er staan goede zaken in dat decreet maar we hebben het niet goedgekeurd omdat we vinden dat het niet ver genoeg gaat. Een van de domeinen waar het niet ver genoeg gaat, is het dco.

Het dco heeft de hele maand maart actiegevoerd om extra lestijden te vragen. Ze wijzen erop dat ondanks de coronacrisis van vorig jaar de meeste leerlingen zich opnieuw hebben ingeschreven met de gedachte in het achterhoofd – u had dat ‘beloofd’ – dat er zoveel mogelijk les zou worden gegeven.

Niemand kan iets veranderen aan de evolutie van de pandemie die zeer zwaar heeft toegeslagen. Daardoor zit het dco al lange tijd in code rood. Dat heeft gevolgen voor de allerkleinste cursisten. Er zijn beperktere klassen waardoor de klassen in twee moeten worden gesplitst en de lestijd vaak wordt gehalveerd. Maar voor de ietwat oudere mensen onder ons heeft dat nog grotere gevolgen want vaak worden die lessen gewoon opgeschort. Leerlingen zagen hun lestijd gehalveerd en vaak bleef er nog minder dan de helft van de lestijd over.

Gisteren is in het nooddecreet tegemoetgekomen aan een aantal vragen en is in extra financiering voorzien. De studenten die zich hadden ingeschreven en kwaliteitsvol onderwijs hadden verwacht, hebben dat niet altijd gekregen ondanks de pogingen van de academies om zo kwaliteitsvol mogelijk afstandsonderwijs mogelijk te maken. Die mensen hebben daar heel erg hun best voor gedaan maar het is toch niet hetzelfde. Kunnen die leerlingen worden gecompenseerd voor de verloren tijd?

Sinds het nieuwe decreet tellen leerlingen in het dco die een jaar overdoen maar voor de helft van de lerarenuren mee. Nu bestaat de vrees dat de kwaliteit van het onderwijs ook in het dco onder druk zal komen te staan, net omdat veel academies leerlingen zullen doorlaten die de leerstof misschien niet volledig beheersen, gewoon om ervoor te zorgen dat de lerarenuren voor volgend jaar gewaarborgd zijn.

Minister, bent u bereid om de leerlingen van het dco die een jaar overdoen voltijds mee te tellen bij de berekening van de lerarenuren?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Gisteren is tijdens de plenaire vergadering inderdaad al heel veel gezegd en misschien moeten we dat hier niet allemaal herhalen maar het

lijkt me toch belangrijk erop te wijzen dat leerlingen in het dko eigenlijk al voor het tweede jaar op rij, wat eigenlijk geldt voor alle scholen, een jaar les dreigen te verliezen. Ze hebben wel tweemaal inschrijvingsgeld betaald maar eigenlijk hebben ze maar 30 procent van de lessen kunnen volgen. De leerlingen blijven daarvoor gefrustreerd achter. De academie is voor leerlingen, zowel voor jongeren als voor volwassenen, vaak de enige uitlaatklep, nu door de coronamaatregelen heel veel niet meer kan.

Het dko vreest dat leerlingen hun motivatie dreigen te verliezen en dat zij zullen afhaken. Ze verwachten ook een grote terugval in het leerlingenaantal, wat zal resulteren in een verlies aan lerarenuren.

Die stem vanuit het dko met de actie 'tijd voor dko' heeft heel luid geklonken. Op korte tijd werden twaalfduizend handtekeningen verzameld. Er werd een compensatie gevraagd voor de twee verloren coronajaren, niet zozeer een compensatie an sich maar wel een duurzame oplossing.

Minister, na het nooddecreet dat gisteren is goedgekeurd en waar we positief tegenover staan omdat daarin een aantal zaken geregeld worden, blijven er nog een aantal redelijke, pertinente vragen die niet zijn beantwoord. Wat zult u doen om ervoor te zorgen dat zowel de leerkrachten als de leerlingen in het dko volgend jaar met volle moed en in optimale omstandigheden kunnen starten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is een open deur intrappen dat het ook voor het deeltijds kunstonderwijs een heel moeilijk jaar is geweest, maar ik zou het nu ook geen verloren jaar willen noemen. Begin december 2020 hebben we met beperkte versoepelingen geprobeerd veel mogelijk te maken via een combinatie van afstandsleren en fysieke lessen in de academie. Zo konden academies voor beeldende en audiovisuele kunsten naargelang de beschikbaarheid en de mogelijkheid van hun lokalen voor leerlingen in de vierde graad een wekelijks of tweewekelijks ateliermoment organiseren in plaats van de reguliere acht wekelijkse lestijden. De instrumentlessen zijn natuurlijk beperkt en gebeurden één op één. Groepslessen zijn voortgezet via afstandsonderwijs.

Ik wil toch benadrukken dat heel veel leerkrachten enorme inspanningen geleverd hebben om hun lessen te vertalen naar een digitale omgeving en zo toch nog veel lesinhoud hebben kunnen overbrengen. Alle waardering daarvoor. Het is uiteraard niet evident om alle vooropgestelde onderwijsdoelen via een combinatie van afstandsonderwijs en een beperkt aantal fysieke lessen te behalen. Dat leerlingen die achterstand hebben opgelopen in hun artistieke ontwikkeling vragen naar meer onderwijstijd vind ik legitiem. Of het antwoord daarop moet zijn om het leerjaar over te zitten, durf ik te betwijfelen. Leerkrachten in het deeltijds kunstonderwijs benadrukken terecht stevast het individuele karakter van een kunstopleiding. Het leerproces verloopt voor elke leerling anders en vergt een persoonlijke aanpak. Voor sommige leerlingen zal een verlenging van het leertraject aangewezen zijn, voor anderen zullen remediërende lessen voldoende zijn. Dat is de ratio van de individuele benadering, van een benadering op maat.

Onmiskenbaar heeft een aantal leerlingen achterstand opgelopen in de artistieke ontwikkeling. Ik vertrouw erop dat leraren het beste geplaatst zijn om in te schatten voor welke onderwijsdoelen ze die leerlingen moeten bijspijkeren. Daarom is het belangrijk dat de omkadering van de academies op peil wordt gehouden zodat ze het onderwijs kunnen afstemmen op de leerbehoeften. Academies die te kampen hebben met een omkaderingsverlies op instellingsniveau zullen daarom in het schooljaar 2021-2022 bijkomende overbruggingslestijden ontvangen. Het heeft een heel proces doorlopen, maar het is goed dat het decreet daartoe is goedgekeurd.

Met de overbruggingslestijden voorzien we in totaal in bijna 6,5 miljoen euro extra. Dat is echt 'on top' voor het dko. In totaal kunnen we daarmee 2215 extra lestijden voorzien. Dat is het equivalent van 107 voltijdsequivalenten (vte). We compenseren dus 107 van de 116 vte die zouden kunnen verdwijnen. Dat is geen volledige, maar een quasi volledige compensatie.

De beschikbare overbruggingslestijden worden verdeeld in vijf omkaderingsvolumes op zo'n manier dat er voor de graden en domeinen waar er zich de grootste verliezen voordoen de meeste overbruggingslestijden beschikbaar zijn. Voor de academies met een omkaderingsverlies wordt het verschil berekend tussen hun omkadering voor het schooljaar 2020-2021 en het schooljaar 2021-2022 op basis van de financierbare leerlingen op 1 februari 2021. A rato van het omkaderingsverlies dat zich in een academie in een bepaald omkaderingsvolume voordoet, ontvangt de academie een evenredig aandeel van de overbruggingslestijden die beschikbaar zijn voor het deeltijds kunstonderwijs. Op die manier wordt verzekerd dat de academies die de grootste achteruitgang vaststellen de meeste compensatie krijgen. Op basis van de momenteel beschikbare leerlingencijfers wordt daardoor 76 procent van het omkaderingsverlies gecompenseerd.

We hebben daarnaast nog een soort van vangnetregeling voorzien. We hebben die data gebruikt op geaggregeerd niveau, waarbij we hebben vastgesteld dat bepaalde opleidingen zwaarder getroffen werden dan andere. Als je gaat kijken op lokaal niveau, dan heb je 'outliers' en worden sommige academies veel meer of veel minder getroffen dan het gemiddelde. Als je die data gaat aggregeren, dan verdwijnen die 'outliers' in de cijfermassa.

Om dat te kunnen ondervangen hebben we voorzien in die vangnetregel waarbij academies die na toepassing van deze compensatieregeling nog altijd te maken krijgen met een substantieel omkaderingsverlies en meer dan 5 procent of meer dan 20 lestijden verliezen, extra overbruggingslestijden krijgen. Zo garanderen we elke academie dat ze 95 procent van de omkadering van het schooljaar 2020-2021 behoudt en in geen geval meer dan twintig lestijden verliest. Dat lijkt me toch een heel faire deal met een kostprijs van bijna 6,5 miljoen euro.

Maar tegelijk blijven we ook zuurstof geven aan de academies die sinds de hervorming van het dko in 2018 gestart zijn met de uitbouw van nieuwe domeinen of structuuronderdelen en ondanks alles ook vandaag nog groeien. De inhaalbeweging in een aantal regio's met een beperkt of eenzijdig opleidingsaanbod zou worden gefnuikt door het bevriezen van de omkadering van het huidige schooljaar.

In de hoop dat de coronacijfers gunstig evolueren, wil ik voor dit schooljaar ook nog met de onderwijspartners bekijken hoe de academies in de maanden mei en juni het kunstonderwijs veilig kunnen organiseren en meer lessen on site of buiten kunnen laten doorgaan. We zitten daar volgende week over samen. Ook voor hen is het natuurlijk belangrijk dat we er in die laatste maanden voor zorgen dat het jaar positief kan worden afgesloten. We hebben het daar gisteren even over gehad in het kader van het onderwijsoverleg met de experts en virologen. In het Frans zegt men: 'Il ne faut pas pousser bobonne dans les orties'. Ik had al veel gekregen op het vlak van het leerplichtonderwijs, het leek me goed om niet nog verder te gaan en de discussie te openen over het volwassenenonderwijs en het dko waar virologen het risico op het verspreiden van het virus groter achten dan in het leerplichtonderwijs. We zullen het daar volgende week zeker nog over hebben en ik hoop dat we nog extra zaken mogelijk kunnen maken.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik erken dat er zeker inspanningen zijn gedaan. Het is heel goed dat u wilt proberen om fysieke lessen nog mogelijk te maken want die laatste maanden kunnen een verschil maken. Nog een bijkomende zorg

van het dko, als gevolg van dit vreemde jaar, is immers dat de inschrijvingscijfers voor volgend jaar nog zullen dalen. Als u het voor elkaar kunt krijgen dat er de laatste maanden nog wat fysiek onderwijs mogelijk is, zal dit misschien toch nog een positief effect hebben op de mogelijke inschrijvingscijfers voor volgend jaar.

Minister, ik wil u vragen om goed in de gaten te houden wat de effecten zullen zijn van de genomen maatregelen zodat we in deze sector een sociaal bloedbad abso-luut kunnen vermijden.

Een jaar overdoen hoeft natuurlijk niet generiek te gebeuren. Niet alle leerlingen die dit jaar in het dko zijn ingeschreven, moeten hun jaar overdoen. De leerkrachten zijn natuurlijk heel goed geplaatst om te zien voor welke leerlingen dat een goede optie is maar ik vrees dat ze in zekere mate zullen worden geremd door het feit dat een leerling die zijn jaar overdoet, volgend jaar slechts voor de helft meetelt bij de berekening van de lerarenuren. Minister, ik wil u toch nog eens vragen om dat eventueel nog eens te bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Mevrouw Beckers zei dat haar vraag misschien al wat achterhaald is maar dat is ze eigenlijk helemaal niet. Er is gisteren dankzij het nooddecreet wel aan een aantal zaken tegemoetgekomen – u bent daar uitvoerig op ingegaan – maar het dko bleef toch nog met een wrang gevoel zitten. Dat blijkt ook uit de berichten die ik vandaag ontving.

Ik ben heel blij te horen dat u zegt dat u voor het einde van het jaar wilt proberen om nog fysieke lessen aan te bieden. Dat is op twee vlakken heel belangrijk. Zoals collega Beckers aangeeft, is het belangrijk leerlingen te motiveren om zich ook volgend jaar in te schrijven. De vrees bestaat immers dat er volgend jaar een terugval zal zijn van de inschrijvingscijfers. Daarnaast moet op maat van de leerlingen worden bekeken hoe er het best kan worden geredd. Voor sommigen zal de beste optie zijn een jaar over te doen, voor anderen zal dat, zoals u aangeeft, geen probleem zijn.

Maar opnieuw lijkt het ons – en Caroline Gennez heeft dat gisteren opnieuw aangebracht – een terechte vraag om leerlingen die een jaar overdoen voor het volle pond van de subsidiëring en niet voor 50 procent mee te tellen.

We moeten ervoor zorgen dat er inderdaad geen leerlingen verloren gaan want als er volgend jaar ook minder inschrijvingen zijn, wat zal er dan gebeuren? Dan volgt er ook een impact op de leerkrachten en u weet ook, minister, dat leerkrachten in het dko ook deeltijds of voltijds kunstenaar zijn. Zeker wanneer het gaat over dans en muziek, zitten die mensen al ruim een jaar zonder inkomen uit die bronnen. Als daarbovenop dan nog de klap komt dat er niet genoeg lestijden zouden zijn, dan zitten ze helemaal aan de grond.

Minister, mijn vraag is tweeledig. Bent u bereid om te bekijken of de leerlingen die hun jaar overdoen voor het volle pond kunnen worden gesubsidieerd?

Misschien moeten we denken aan een stukje voor het dko vanuit het Noodfonds en bekijken waar compensatie voor leerlingen mogelijk is zodat iedereen, leerkrachten en leerlingen, aan boord kan worden gehouden in het zo belangrijke dko. Dat dko is trouwens zo belangrijk voor de relance van ons publieke leven postcorona.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik zal uiteraard niet herhalen wat gisteren in de plenaire vergadering is gezegd over deze materie. Het coronadecreet is goedgekeurd.

Het gaat om een aantal belangrijke maatregelen die de minister al heeft toegelicht en die ik dus niet hoeft te herhalen.

Ik wil wel ingaan op de bezorgdheden die mevrouw Beckers en mevrouw Segers aanstippen. Mevrouw Beckers, ik hoor u bijvoorbeeld zeggen dat we moeten ingaan op het gegeven dat leerkrachten die de leerlingen beoordelen misschien wat zullen aarzelen om leerlingen hun jaar te laten overdoen omdat ze dan maar voor een halve financiering meetellen. Ik mag hopen dat dit niet de drijfveer is van die leerkrachten. Ik mag toch hopen, en ik denk dat ons dko voldoende professioneel is, dat leerkrachten de leerlingen beoordelen op basis van wat ze hebben geleerd, op basis van hun kennis en hun kunde en dat dit niet afhangt van de financiering. Dat zou inderdaad heel triestig zijn maar ik reken daar op de professionaliteit van de leerkrachten.

Mevrouw Segers, ik wil ook even ingaan op die remediëring. Uiteraard zal dit moeten worden meegenomen maar ook daar denk ik dat we op een professioneel team mogen rekenen. De leerkrachten die de volgende jaren leerlingen binnenkrijgen in een tweede, derde of vierde jaar, weten dat zij mogelijks, zeker bij aanvang van het trimester, de leerstof wat zullen moeten aanpassen. Ze zullen effectief met de leerkracht van het vorige jaar moeten checken wat er allemaal aan bod is geweest, wat er is gemist en wat helemaal niet aan bod is kunnen komen. Zij zullen dan het volgende jaar een aantal dingen moeten meenemen voor die leerlingen. Ik denk dat we daar echt mogen rekenen op de professionaliteit van de leerkrachten.

De bezorgdheid over de inschrijvingscijfers is zeker terecht. Ik denk dat de maatregelen die we hebben genomen daarover ook rust kunnen brengen. Zo kunnen de academies zeker rekenen op 95 procent van hun omkadering. Dat is voor de academies zeer waardevol. Daarnaast is er ook die rationalisatienorm. Sommige academies moesten dit jaar aan hun rationalisatienorm geraken. Door die inschrijvingen komt dat natuurlijk in het gedrang. Ook zij hebben een tweede genadejaar gekregen. Dat is gisteren tijdens de plenaire vergadering misschien wat onderbelicht gebleven maar ook dat is een belangrijke steun voor die academies.

Met de maatregelen die de minister net heeft toegelicht kunnen we de leerlingen tijdens die laatste twee maanden nog aanmoedigen om zich volgend jaar toch in te schrijven voor dat dko. En dan denk dat we echt wel op de goede weg zijn met dit decreet. Er moet geëvalueerd en opgevolgd worden, daar ben ik het helemaal mee eens, maar ik twijfel er niet aan dat de minister dit ook ter harte zal nemen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega's, zoals jullie weten, sluit ik me heel graag aan bij vragen over het dko. Mevrouw Segers zei al dat het dko heel belangrijk is in het kader van de relance. Koren, harmonieën, toneelverenigingen smeken nu om hen via het dko te blijven ondersteunen zodat ze wat ze jarenlang hebben opgebouwd ook kunnen verderzetten en een degelijke opleiding kunnen geven aan de mensen die bij hen muziek komen maken, toneelspelen. Ook beeldende kunstenaars vragen om het dko te blijven ondersteunen.

Ik wil niet in herhaling vallen, iedereen weet wat mijn visie daarop is. Ik denk dat we echt wel het onderste uit de kan hebben gehaald. Wat de bestaande financiële beperkingen betreft, hebben we ervoor gezorgd dat academies niet maximaal verliezen. Geen enkele academie verliest meer dan een voltijdse werkkracht of 5 procent van haar omkadering. Dat is toch al heel belangrijk.

Minister, vanmorgen hoorden we van de pedagogische begeleidingsdiensten die ook verantwoordelijk zijn voor het dko dat er heel wat inspanningen zijn geleverd om de switch te maken. Ik heb het hier thuis ook al gezien: mijn zoon volgt notenleer en pianoles op afstand, langs digitale weg. Hij mist natuurlijk het contact maar er zijn toch een aantal stappen gezet.

Daarnaast denk ik dat we die pedagogische begeleidingsdiensten daarin moeten blijven ondersteunen, ook voor het dko. Verder moeten we, en dat geldt zowel voor het volwassenenonderwijs als voor het dko, er alles aan doen om hun die boost te geven. In Edusprong wordt al verwezen naar een Vlaanderenbrede campagne. Ik zou hier durven te pleiten, zowel voor het dko als voor het volwassenenonderwijs, om, waar mogelijk, in middelen te voorzien zodat men ook lokaal die academies, die centra voor volwassenenonderwijs en die centra voor basiseducatie in de picture kan zetten. Minister, gaat u daarin mee?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik denk dat het dko zich inderdaad vaak wat vergeten heeft gevoeld omdat er natuurlijk heel veel aandacht gaat naar het leerplichtonderwijs. Dat valt misschien wel ergens te begrijpen, collega's, minister, maar de 200.000 leerlingen uit het dko moeten natuurlijk ook krijgen waar ze recht op hebben. Het lijkt me belangrijk hier geen heel concrete voorstellen te doen omdat het natuurlijk heel moeilijk is om de concrete impact daarvan te berekenen, maar wel de doelstelling goed voor ogen te houden.

Wat mij betreft, is de doelstelling dat die 200.000 leerlingen krijgen waar ze recht op hebben, namelijk kwaliteitsvol kunstonderwijs, en dat de docenten en leerkrachten op een goede manier les kunnen geven. Natuurlijk heeft corona dat voor een heel groot stuk onmogelijk maakt, en daar kan niemand iets aan doen. Maar net daarom is het belangrijk om hen te stutten, om ervoor te zorgen dat ze niet omvallen.

Daarbij zijn er twee belangrijke elementen. Enerzijds is er de vraag hoe we ervoor zorgen dat de kunstacademies volgend jaar het hoofd boven water kunnen houden. De Groenfractie had graag voor 100 procent willen compenseren maar blijkbaar was dat niet mogelijk. Ik heb de minister gisteren horen zeggen dat er 95 procent compensatie is. Voor ons was dat natuurlijk veel meer dan niets en om die reden hebben we dat ook goedgekeurd. Dit is voor ons een eerste stap en hopelijk volgen er nog.

Anderzijds is er de vraag in verband met de volgende jaren. Een aantal collega's hebben eerder al gezegd dat kleinere academies wellicht onder druk zullen komen te staan omdat ze misschien minder inschrijvingen zullen hebben of omdat er volgend jaar misschien nog altijd corona heerst in ons land. Minister, ik wil u dan ook oproepen om een brede campagne te ondersteunen om het dko opnieuw in de etalage te zetten. Veel mensen zien het als een hobby maar het is natuurlijk meer dan dat. Het is van belang dat die sector niet jarenlang de gevolgen moet dragen van een rampzalig coronajaar.

Minister, bent u bereid om in de komende maanden nog de vinger aan de pols te houden om desnoods nog een bijkomend initiatief te nemen om hen te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat dat laatste betreft, dat is terecht een gevoeligheid. Dko is geen hobby, maar onderwijs. In de discussie over de Edusprong is de verzuchting met betrekking tot een rol voor het dko ook aan bod gekomen. Hier pleiten de oorspronkelijke vraagstellers er vooral voor dat we ervoor moeten zorgen dat wie dubbelt nog voor 100 procent financiering in aanmerking komt. Maar laten we elkaar geen Liesbeth noemen: als we dat doen, dan moedigen we dubbelen de facto aan. Dat is zo. Dan wordt dat de facto een quasi generieke maatregel en zal er heel veel gedubbeld worden, ook al is dat niet nodig. Dat staat mijns inziens haaks op de individuele aanpak, die we voorstaan.

Op die manier geef je ook de boodschap aan de leerkrachten die alle inspanningen hebben geleverd het afgelopen jaar om toch zo goed mogelijk hun lesinhoud over

te brengen, dat het inspanningen 'umsonst' waren, dat die nergens voor nodig waren, dat het een verloren jaar en dus verloren inspanningen waren. Ik vind dat niet. Ik zet net in op de overbruggingslestijden omdat je met die maatregel gericht kunt werken en kunt inzetten op extra onderwijs voor diegenen die het nodig hebben. Dat zal heel gevarieerd zijn.

Dat is net zoals met de discussie over de terugbetaling van het inschrijvingsgeld. Dat is ook een generieke maatregel, 'one size fits all', en al het budget is dan weg. Met de maatregelen die we nu treffen, wil ik cursisten meer onderwijs geven en geen geld, maar meer tijd voor het dko.

Ik hoop dat we volgend schooljaar in normale omstandigheden zullen kunnen starten. Dat is vorige keer ook gelukt, maar toen zaten we in non-vaccinatietijden. Vandaag is dat wel even anders. Volgende week worden er 400.000 vaccins in Vlaanderen alleen al gezet, deze week waren het er 200.000. Dat draait dus op volle toeren.

Een voordeel voor het deeltijds kunstonderwijs is de mix van leeftijden, wat voordien misschien een nadeel was. Nu zul je een grotere proportie krijgen van deelnemers aan deeltijds kunstonderwijs die wel degelijk gevaccineerd zijn, tegen dan zeker en vast. Ik zie het positief in voor de start van volgend schooljaar. Ik denk dat met ons uitstekende aanbod nog heel veel Vlamingen – en wie weet in de toekomst zelfs nog veel meer – zich zullen willen bijscholen, want, opnieuw, het gaat over deeltijds kunstonderwijs, over vervolmaking van mensen en dus wel degelijk over onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik wil uw hoop heel graag delen, niet alleen voor de brede samenleving, maar ook voor de mensen die lesgeven in het dko dat er volgend jaar voldoende inschrijvingen zijn zodat ze, in de mate van het mogelijke, zeker kunnen zijn van hun job. Zoals u zegt, is dko onderwijs. We hebben een heel goed deeltijds kunstonderwijs. Het is ook een heel democratische vorm van onderwijs. Zeker voor kinderen gaat het om heel lage inschrijvingsgelden. Dat is een heel belangrijk segment in onze maatschappij.

Ik blijf het oneens met u over het zittenblijven. Ik denk dat elke leerkracht perfect weet wie wat kan en wie wat niet kan. Ik zeg niet dat ze niet heel goed hun best hebben gedaan met de digitale lessen. Dat is absoluut zo en ik zal dat niet ontkennen, maar ik blijf erbij dat er nog altijd mensen zullen zijn die niet geleerd zullen hebben wat ze dit jaar hadden moeten leren. Een beetje vertrouwen in die leerkracht om te kijken wie het kan en wie het niet kan, zou wel fijn zijn geweest.

Hoe dan ook ben ik tevreden, deels tevreden want het kan uiteraard altijd beter. Maar ik hoop dat u goed blijft kijken hoe de situatie zich ontwikkelt en als het nodig zou blijken dat u extra ingrijpt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, ik ben blij te horen dat u heel affirmatief aangeeft dat het dko onderwijs is. Ik heb de heer Daniëls gisteren in de plenaire ook nog eens opnieuw horen zeggen dat het om vrije tijd gaat en zo verder. Neen, dko is onderwijs en we moeten het ook op die manier behandelen. Ik ben blij, minister, dat u het zo opneemt en dat u zich daarvoor op die manier inzet.

Nogmaals, de vraag van mevrouw Beckers en mezelf naar de subsidiëring voor het volle pond voor studenten die zittenblijven, is wel belangrijk. Het is geen verkeerd signaal. Leerkrachten in het dko hebben absoluut, zoals in alle onderwijstaken, via digitale weg het beste van zichzelf gegeven, maar voor mij is het al frustrerend om

aan een groep van 130 studenten een hoorcollege te geven. Je zit twee uur tegen je scherm geplakt. Zeker voor leerkrachten dans, muziek, tekenen in het dko is dat ongelooflijk moeilijk.

Twee weken geleden had ik een gesprek met Arpaïs Du Bois, één van onze top-kunstenaressen, die lesgeeft aan Sint-Lucas. Zij zei hoe moeilijk en frustrerend het is om op afstand tekenlessen te moeten geven en studenten hun werk te laten tonen. De hindernis is dus een stuk moeilijker dan bij klassieke hoorcolleges, waarin je zaken vertelt, want het tactiele is in het dko toch wel ongelooflijk belangrijk. Heroverweeg dit alstublieft, minister. Kijk ook waar u nog extra middelen kunt vinden. We moeten ervoor zorgen dat noch leerlingen, noch leerkrachten afhaken.

Ik ondersteun de suggestie van de heer Danen voor een campagne om een incentive te geven aan het dko. Dat moeten we toch overwegen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over grensoverschrijdend gedrag in de opleiding Geneeskunde – 2982 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, vooraf wou ik nog in verband met de vorige vraag opmerken dat mevrouw Segers gisteren niet fysiek aanwezig was in de plenaire vergadering en dat haar verbinding misschien niet echt stabiel was, want ik heb enkel gezegd dat er een keuze werd gemaakt in hoofde van de ouders tussen de verschillende hobby's en dat de ouders dan – ik kan er ook niet aan doen – de tekenschool of de muziekschool, zoals men in de volksmond zegt, als een hobby zagen. Uiteraard is dko onderwijs. Ik heb het niet op die manier gezegd en wilde dat dan ook nog even rechtzetten. De collega van mevrouw Segers die gisteren in de plenaire vergadering aanwezig was, had dat wel goed begrepen.

Dan kom ik tot mijn vraag over grensoverschrijdend gedrag in de opleiding Geneeskunde.

Uit een grootschalig onderzoek van het Vlaams Geneeskundig StudentenOverleg (VGSO), dat werd gepubliceerd in BMC Medical Education, blijkt dat vier op de tien artsen in opleiding te maken hebben gekregen met grensoverschrijdend gedrag. Ik was er toch heel hard van geschrokken. Bij huisartsen loopt het cijfer zelfs op tot 53 procent. Dus meer dan één op de twee huisartsen in opleiding krijgt te maken met grensoverschrijdend gedrag.

Aanleiding voor het VGSO om het onderzoek uit te voeren, waren de opvallende resultaten van een gelijkaardige studie in Nederland enkele jaren geleden. Meestal beperken de incidenten zich tot ongepaste opmerkingen of uitnodigingen, maar in 8 procent van de gevallen gaat het over ongewenste fysieke aanrakingen. De helft van de bevroegden gaf aan niet te weten hoe te reageren of waar men terecht kan om hulp te zoeken.

De vereniging wil samen met de faculteiten en onderwijsraden een beleid uittekenen om bestaande contact- en steunpunten vlot toegankelijk te maken, alsook om de kennis erover onder studenten te vergroten. Heel concreet gaat het dan over hoe je daarmee omgaat, want de realiteit is duidelijk dat velen ermee te maken zullen krijgen. Je moet mensen er dan ook op voorbereiden.

Daarnaast ziet het VGSO ook een rol weggelegd voor gedragscodes en communicatietraining waarbij studenten duidelijk wordt aangeleerd waar ze een grens moeten trekken en hoe ze kunnen reageren wanneer zij of iemand in hun omgeving slachtoffer worden van ongepast gedrag.

Het VGSO ziet zich in zijn oproep alvast gesteund door het HAIO Overleg Platform (HOP), de vereniging van huisartsen in opleiding en de Vlaamse vereniging voor arts-specialisten in opleiding (VASO). Die laatste pleit al jaren voor de oprichting van een onafhankelijke ombudsdienst, waar problemen gemeld kunnen worden.

Minister, hebt u kennis genomen van dit onderzoek? Welke mogelijkheden ziet u om het VGSO te ondersteunen, bijvoorbeeld door het oprichten van een onafhankelijke ombudsdienst? Is dat het meest aangewezen of kunnen we kijken naar de ombudsdiensten die al bestaan? Zult u in overleg gaan met de opleidingsverstrekkers Geneeskunde en/of de minister van Welzijn hierover? Zijn er aanpassingen of extra trainingen nodig in de opleidingen om deze incidenten tot een minimum te kunnen beperken? Als er meldingen zijn van grensoverschrijdend gedrag, kunnen stageplaatsen dan geweerd worden uit de opleiding? Ik heb het dan over stageplaatsen waar daartegen niet wordt optreden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik ken het onderzoek en moet zeggen dat de problematiek van grensoverschrijdend gedrag, ook in mijn andere beleidsdomeinen, mij nauw aan het hart ligt.

De voorzitters van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) hebben in maart 2018 een charter ondertekend over grensoverschrijdend gedrag. Het charter, dat zowel betrekking heeft op studenten als op personeel, geeft uiting aan het engagement van de hogeronderwijsinstellingen om verder te werken aan een duurzaam beleid rond grensoverschrijdend gedrag. Het zal ook dienstdoen als leidraad om bestaande procedures te stroomlijnen. Er is een duidelijk signaal gegeven dat grensoverschrijdend gedrag niet wordt aanvaard en dat klachten en de opvolging ervan ernstig worden genomen.

De implementatie van het charter is de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf. De hogescholen en de universiteiten hebben daaromtrent verschillende initiatieven genomen. Er zijn een aantal hogescholen die een digitaal meldpunt hebben ingericht om op die manier een laagdrempelige manier te bieden aan studenten om contact te zoeken of meldingen te doen. Elke hogeschool en universiteit heeft ook vertrouwenspersonen. Er zijn ook de ombudspersonen in de Vlaamse hogeronderwijsinstellingen en de Vlaamse ombudsman waaraan klachten kunnen worden gericht.

Daarnaast komt het thema regelmatig aan bod op meerdere VLIR- en VLHORA-werkgroepen. Er loopt momenteel een onderzoek bij Hogeschool UCLL naar hoe de verschillende hogescholen omgaan met de uitvoering van het charter en wat de verbeterpunten zijn. Dat onderzoek zou in het najaar worden opgeleverd. Op grond daarvan kunnen we wat knelpunten bekijken en oplossingen aanreiken.

Recent heb ik aan de VLIR en de VLHORA gevraagd om te evalueren hoe de instellingen omgaan met de toepassing van het charter. Je hebt dus enerzijds Hogeschool UCLL, maar die focust enkel op de hogescholen. Ik wil het verruimen en bekijken hoever we staan met de concretisering van alle engagementen in dat charter.

De voorstellen die vanuit het VGSO worden geformuleerd, kunnen we in dit overleg meenemen. Er hebben al overlegmomenten plaatsgevonden met de opleidingsverstrekkers en met de VASO. Hun onderzoek naar de stageomstandigheden bij arts-

specialisten in opleiding vertoont immers parallellen met het onderzoek van het VGSO. We bekijken hoe we met een afvaardiging van het VGSO het overleg kunnen intensifiëren.

Ik wil nog enkele concrete acties meegeven. Alle Vlaamse universiteiten evalueren hun stagediensten voor specialisten vanaf nu jaarlijks via de zogenaamde ABC(D)-evaluatie, waarna remediëring kan volgen of waarna de samenwerking kan worden stopgezet. ABC focust op aanbod leerervaringen (A), begeleiding (B) en context (C). Daarnaast is er ruimte voor geanonimiseerde duiding (D).

Twee, alle Vlaamse universiteiten bekijken de mogelijkheid om een onafhankelijk meldpunt en ombudsfunctie te organiseren. Zoals ik zei, er zijn er al die dat hebben, maar nog niet allemaal. Drie, we bekijken samen met de faculteiten, de onderwijsraden en de interuniversitaire opleidingsraden hoe we een beleid kunnen uittekenen waarbij studenten beter voorbereid zijn vóór de start van hun stage, om de kennis over bestaande contact- en steunpunten te vergroten en die vlot toegankelijk te maken. Ik denk dat er ook een rol is weggelegd voor gedragscodes en communicatietraining, waarbij studenten duidelijk wordt aangeleerd waar ze een grens moeten trekken en hoe ze moeten reageren wanneer zichzelf of iemand in hun omgeving het slachtoffer worden van ongepast gedrag.

Tot slot wil ik er echt toe oproepen om te blijven investeren in preventie en duidelijke signalen te geven dat we dit als samenleving allang niet meer aanvaarden.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u wel. Ik ben alvast blij dat we de stappen die u aanhaalt, het charter, de diverse overleggen die zijn gebeurd, meenemen in het verhaal. Ik was wel wat geschokt dat we dergelijk onderzoek moeten doen, om tot de conclusie te komen dat er eigenlijk een vrij grote impact is, vooral bij de huisartsen. Een op de twee, ik vind dat toch echt een zeer groot aantal. Ook in een kader waar er een hiërarchie is, op plaatsen met bepaalde specialismen, betreft het grensoverschrijdend gedrag soms niet alleen de patiënt, maar zijn anderen soms ook mee betrokken, soms zelfs stageleiders, als ik het goed begrijp. Ik vind dus dat we daar heel sterk tegen moeten optreden.

Ik denk dat we dat overleg verder moeten opvolgen, maar ik denk dat we dat ook ruimer moeten bekijken. Dan denk ik bijvoorbeeld aan hbo5-verpleegkunde. Dat zit ook in de geneeskundesector. Ik denk aan jeugd- en gehandicaptenzorg, ik denk aan personenzorg, aan alle opleidingen waar je in nauw contact komt met andere mensen, hetzij in een cliëntrelatie, hetzij in een patiëntrelatie, maar ook aan die plaatsen waar er een vorm van machtsrelatie is, waar men afhankelijk is. We moeten misschien toch eens bekijken in welke mate er in dergelijke contexten ook grensoverschrijdend gedrag is, of we dat in kaart, op de radar hebben, om dan misschien breder te gaan. Ik zou dat voorstel toch willen lanceren, om dat verder mee te bekijken en te bewaken in diverse onderwijsniveaus, in zowel secundair als hoger onderwijs, en in diverse studierichtingen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega, dank u wel voor de vraag. Het is duidelijk dat onze fractie nooit echt een voorstander is geweest van een uniek Vlaams meldpunt, want dat brengt een extra echelon in stelling, en dat vergt dan ook weer dat er terugkoppeling moet zijn naar de instelling zelf. Eigenlijk zou elke hogeschool en universiteit die culturele ingesteldheid moeten hebben om zelf met dat fenomeen om te gaan. Gelukkig horen we nu ook dat dat het geval is. Ik wil ook nog even verwijzen naar de open brief van een aantal decanen in de Artsenkrant waarin men de resultaten van die twee recente bevestigingen bij studenten ook in kaart brengt en ook uitdrukkelijk stelt dat men vanuit de faculteiten zijn verantwoordelijkheid zal nemen.

Minister, ik heb een aantal bijkomende vragen. De eerste betreft de evaluatie van de stageplaatsen. Ik vraag me af of dit ook wordt meegenomen naar andere sectoren. Collega Daniëls had het over, bijvoorbeeld, het secundair onderwijs. Ik zie het ook wel wat ruimer. Zijn er ook cijfers over grensoverschrijdend gedrag in andere sectoren bekend? Wordt hetgeen u aanhaalt ook naar die andere sectoren meegenomen?

Wat weerbaarheid en preventie betreft, ik denk dat het inderdaad heel belangrijk is om te blijven inzetten op het versterken van jongeren, zodat ze later niet alleen in een stagecontext, maar zeker ook in het echte leven weerbaar zijn tegenover die ongewenste activiteiten. Wordt daar nog iets specifiek voor opgezet? Gaat u daarvoor ook in overleg met de studenten zelf?

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Mijnheer Daniëls, dank u wel voor uw interessante vraag. Minister, ik heb onlangs ook nog een schriftelijke vraag aan u gesteld over grensoverschrijdend gedrag, in heel het onderwijs dan. Er was weliswaar een onderzoek, maar ik heb een beetje het gevoel dat het globale plaatje ontbreekt van wat er allemaal misloopt qua grensoverschrijdend gedrag. Misschien moeten we dat beter in kaart brengen. We kunnen natuurlijk pas iets aan een probleem doen als we het volledig in kaart hebben gebracht. Ik wil er toch nog eens op wijzen dat die instellingen vertrouwenspersonen hebben. In mijn visie zijn die vertrouwenspersonen het allerbelangrijkst en is er ook een goede opleiding tot vertrouwenspersoon nodig, zodat die studenten die zich onheus behandeld voelen, ook goed weten waar ze naartoe moeten gaan en ze het gevoel hebben dat er iets wordt gedaan met hun klacht.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is goed dat dit onderzoek opnieuw een aanleiding vormt tot evaluatie en het nagaan in welke mate en hoe de engagementen in het charter worden geconcretiseerd door de instellingen in ons hoger onderwijs. Het lijkt me ook boeiend om de problematiek ruimer te bekijken, ruimer dan enkel geneeskunde. We bekijken dus samen met de faculteiten, de onderwijsraden en de interuniversitaire opleidingsraden hoe we ook een sterker beleid kunnen uittekenen voor studenten in het kader van een stage. Ik kan me immers best inbeelden dat daders zich nog minder begrensd of nog machtiger weten in relatie tot bijvoorbeeld verpleegkundigen in opleiding dan ten opzichte van mensen in de opleiding Geneeskunde. Ik denk dus dat we dat nog iets ruimer moeten bekijken en mensen beter moeten voorbereiden op stages, zodat ze goed weten wat hun rechten zijn en waarheen ze moeten gaan in geval van grensoverschrijdend gedrag.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u wel. Ik denk inderdaad dat we dit moeten aangrijpen, zeker wat de geneeskundestudenten betreft, want daar hebben we het manifest vastgesteld. Daar worden er stappen gezet, maar ik denk inderdaad dat we dit moeten verruimen naar alle onderwijsniveaus, zodat het duidelijk wordt voor alle studenten, alle leerlingen die een stage doen en buiten het vertrouwde milieu van de school gaan, en dat zijn er heel wat, waar ze terecht kunnen. Is dat in de stageplaats? Is dat op school? Welke stappen moeten er worden gezet? Als ze dat melden, mag dat voor hen en hun studiercarrière niet noodzakelijk een negatief gevolg hebben. Dat is immers de eeuwige twijfel: meld ik of meld ik niet? Ze willen hun diploma halen, dus ze denken: even doorbijten en dan heb ik mijn diploma en ben ik ervan af. Dat is natuurlijk geen goede zaak. Daar moeten we tegen optreden. Dat pleidooi wil ik houden. Daar wil ik samen met u de schouders onder zetten vanuit de N-VA-fractie, want dergelijk gedrag kunnen we echt niet tolereren. Aan de ene kant moeten we studenten weerbaarder, sterker maken, en moeten ze weten waarheen ze moeten gaan. Aan de andere kant, als dat ergens gebeurt, dan kan men dat moeilijk een goede stageplaats noemen als daar niet tegen wordt opgetreden, beleidsmatig dan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een inclusief leesbeleid op school
– 3007 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Elk kind ontwikkelt zijn leesvaardigheid verschillend: het gemiddelde kind bestaat niet. Volgens de Nederlandse academicus Kees Vernooij, waarover we vanmorgen trouwens ook hebben gehoord, collega's, hebben scholen nood aan een leesbeleid dat rekening houdt met die verschillen in leesontwikkeling. Leesonderwijs moet immers voor alle leerlingen voldoende kansen creëren voor persoonlijke en educatieve ontwikkeling.

Op donderdag 4 maart hadden we het in de commissie Onderwijs onder andere over het Vlaams Leesoffensief, waarrond nu een actieplan wordt gemaakt. Minister, tijdens die bespreking in de commissie gaf u heel terecht aan dat het vooral belangrijk is om heel pragmatisch en laagdrempelig aan de slag te gaan, om te focussen op een verruiming van het bereik en binnen te breken in de leefwereld van kinderen en jongeren, zodat we hun leesvoer op hun maat kunnen aanbieden.

We moeten dus inderdaad op zoek gaan naar zo veel mogelijk manieren om kinderen aan het lezen te zetten en hen ook graag te doen lezen. Voor kinderen met een leesbeperking is de uitdaging om te leren lezen en hen graag te laten lezen nog veel groter. 3 tot 5 procent van de Nederlandse scholieren zou dyslexie hebben, zo wordt gesteld door de wetenschappers Wentink en Verhoeven. Dan hebben we het nog niet over dyspraxie, dysfasie, ADD, ADHD en leerlingen die slechtziend zijn. Dat wil zeggen dat er in zowat elke klas van twintig leerlingen zeker één leerling zit die ernstige moeilijkheden heeft met lezen.

Minister, u zult het ongetwijfeld met mij eens zijn als ik zeg dat ook die kinderen extra ondersteuning verdienen bij het leren lezen. Hoe stimuleert u scholen om een inclusief leesbeleid uit te werken? Welke gespecialiseerde partners betreft u daarbij of zult u daarbij betrekken? Zult u erop toezien dat er specifiek aandacht wordt besteed aan acties rond inclusief lezen bij de uitwerking van het actieplan Vlaams Leesoffensief? Zo ja, in welke zin?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Met het Vlaams Leesoffensief (LOF) wil ik iedereen bereiken, maar ik vraag specifieke aandacht voor wie moeilijker of niet graag leest. Eigenlijk leggen we de lat dus echt wel vrij hoog, en zijn we ambitieus. Het Leesoffensief staat in zijn totaliteit voor een aanpak waarin we proberen iedereen mee te krijgen. Het zal zich ook richten tot een brede waaier aan doelgroepen, zowel binnen als buiten de school: van kleuters over leerlingen tot studenten, van ouders en grootouders over straathoekwerkers tot het jeugdwerk, van werknemers tot werkgevers, langs nieuwkomers en straathoekwerkers, het jeugdwerk, de kinderopvang, de lerarenopleidingen en -navormingen, de laaggeletterde volwassenen en ga zo maar even door.

We focussen dus op een breed maatschappelijk spectrum. We willen alle lezers en vooral niet-lezers op de best mogelijke wijze bij hun leestraject assisteren en warm maken voor lezen. Het Leesoffensief heeft de opdracht om structurele en duurzame oplossingen en adviezen te formuleren voor de diverse domeinen. Daartoe werkt men aan een operationeel plan, waar mogelijk ook gelinkt aan concrete projecten

die de realisatie van die doelstellingen dichterbij kunnen brengen. Die aanpak moet vermijden dat er louter een veelheid ontstaat van losse projecten zonder al te veel samenhang, bijvoorbeeld op het vlak van onderwijs, zonder de nodige aandacht voor lees- en leerlijnen.

Voor de uitwerking van die concrete projecten zullen we vanzelfsprekend ook samenwerken met organisaties die bewezen expertise hebben op bijvoorbeeld het terrein van leesmoeilijkheden en -drempels. De extra expertise uit het LOF kan anderzijds dienen om huidige initiatieven te bevruchten en te inspireren. Dat is de wisselwerking. Ik verwijs dan naar de projecten Beste Boekenjuf/Boekenmeester, Poëziesterren, of naar het traject 'Lezen op school' en de prioritaire navorming, die in het huidige en het komende schooljaar focussen op begrijpend lezen.

Ik ben ervan overtuigd dat het belangrijk is dat we op alle fronten met het Leesoffensief aan de slag gaan. Dat offensief kan ervoor zorgen dat we één kader, één strijdplan hebben waarbinnen alle leesprojecten op hun terrein die strijd kunnen aangaan. U kunt eropaan dat we daarbij specifieke aandacht zullen hebben voor jongeren die een hogere leesdrempel ervaren. Ik ben mij altijd bewust van een mogelijk mattheuseffect, waarbij we diegenen die eigenlijk al over de drempel zijn, nog meer gaan stimuleren om te lezen. Dat is mooi meegenomen, maar het is vooral de ambitie om ervoor te zorgen dat we nieuwe groepen bereiken, dat we die er maximaal van kunnen overtuigen om een boek open te slaan en hen daarbij ondersteunen.

Het advies over dat Leesoffensief wordt momenteel voorbereid. Ik verwacht eind volgende maand of begin juni een rapportering daaromtrent. Ik ga daar natuurlijk niet op vooruitlopen, maar ik zet met de minister-president alvast een expliciete stap in de richting van samenwerking, duurzaamheid en professionalisering op alle leesvlakken en voor alle doelgroepen. Net als u kijk ik dus uit naar dat advies.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik had van u niet anders verwacht dan dat u er alles aan zou doen om iedereen te besmetten met dat leesvirus. U gaf al een aantal initiatieven aan maar ik zou u willen vragen om samen met de minister-president ook aandacht te hebben voor een initiatief dat niet zozeer binnen de onderwijscontext wordt genoemd maar waar ik wel heel sterk in geloof. Ik heb het dan over de Luisterpuntbibliotheek. Dat is een Vlaamse openbare bibliotheek voor personen met een leesbeperking, dus voor iedereen die moeilijk of geen gedrukte boeken kan lezen. Daarvoor bestaan dan Daisy-luisterboeken of brailleboeken. Maar zeker die Daisy-luisterboeken zijn gericht op mensen die een leesstoornis hebben.

Uit een gesprek dat ik daarover heb gehad, blijkt dat die Daisy-boeken ook interessant kunnen zijn voor kinderen en volwassenen die het Nederlands nog niet echt machtig zijn. Op die manier zullen ze het Nederlands misschien sneller leren maar slaan zij ook aan het lezen.

Ik pleit ervoor om dit open te trekken en om die expertise te gebruiken bij de promotie van het lezen in het Nederlands.

Tot slot kijk ik uit naar het advies waaraan momenteel wordt gewerkt in verband met het Vlaams leesoffensief.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, ook onze fractie kijkt enorm uit naar het advies over het Vlaams leesoffensief en de verdere werkzaamheden in dat kader.

Het is duidelijk dat het hier gaat om een zeer omvangrijk en geïntegreerd initiatief om iedereen aan het lezen te krijgen met specifieke aandacht voor wie een hogere leesdrempel ervaart.

We hebben het hier al vaker gehad over het belang van leesvaardigheid. Een sterke leesvaardigheid bij kinderen is een absolute basis. Zonder goed te kunnen lezen kan van kwalitatief leren weinig sprake zijn. Leesvaardigheid komt immers terug in elk vak.

Gelet op dit belang is het essentieel dat elke leerling wordt meegetrokken in de inspanningen om de leesvaardigheid bij onze scholieren op te krikken.

Minister, een van de initiatieven die u al hebt genomen om het tij op het vlak van begrijpend lezen te keren, is het toespitsen van de prioritaire nascholingsmiddelen in de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022 op het thema begrijpend lezen voor de leerkrachten in het basisonderwijs. U hebt er zelf heel kort naar verwezen. Kunt u toelichten in welke mate er binnen de prioritaire nascholing wordt ingezet op het inclusief leesbeleid?

In het kader van het inclusief leesbeleid zag ik begin deze week een interessant nieuwsbericht. Afgelopen weekend was u aanwezig bij de aftrap van een nieuwe editie van Leeshelden in de bibliotheek van Sint-Pieters-Leeuw. Leeshelden is vier jaar geleden opgestart in Sint-Pieters-Leeuw als project om jonge kinderen bij wie het lezen minder vlot gaat te helpen om de leesvaardigheid te verbeteren. Het zijn de zorgleerkrachten op school die aangeven welke kinderen voor het traject in aanmerking komen. Zij worden vervolgens uitgenodigd om gedurende tien weken elke zondagvoormiddag in de bibliotheek te komen lezen, maar ook om te spelen, te fantaseren, te knutselen enzovoort.

Sinds de projectoproep Lezen op school van vorig jaar kan het project rekenen op Vlaamse subsidies en is het project Leeshelden uitgebreid naar zes andere bibliotheken in de regio.

Minister, ik denk dat het Leeshelden-initiatief in het kader van het inclusief leesbeleid een heel positief project is. Ziet u dit project als een best practice voor scholen hoe een inclusief leesbeleid er zou kunnen uitzien? Zijn er op termijn plannen om Leeshelden Vlaanderenbreed uit te rollen en zo ja, wanneer?

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Om goed te kunnen lezen is het natuurlijk belangrijk dat de effectieve lestijd die in de klas aan lezen wordt gespendeerd, wordt verhoogd. Uit de Onderwijsspiegel 2020 bleek dat in 44 procent van de basisscholen er niet voldoende tijd wordt gespendeerd aan effectieve leestijd. Een derde van de basisscholen heeft een eenzijdig of verouderd leesaanbod. Meestal lezen leerlingen pas als er tijd over is. Te veel leerkrachten voeren ook slaafs uit wat er in het onderwijspakket aan bod komt. Zij voeren taken uit zonder na te denken. Dat blijkt allemaal uit die Onderwijsspiegel.

Om te komen tot een goed lees- en taalonderwijs is een goed taalbeleid belangrijk. En ook hier heeft de Onderwijsinspectie aangetoond dat dat in veel scholen nogal te wensen overlaat. Men kan daar natuurlijk visieteksten over schrijven maar scholen moeten er ook effectief mee aan de slag gaan. Zo niet, blijven de voornemens dode letter.

Minister, uit een vraag van mijn collega Filip Brusselmans aan minister-president Jambon bleek ook dat de uitleencijfers in onze bibliotheken erop achteruitgaan. Verder blijkt ook dat scholen steeds minder fysiek bibliotheken bezoeken. Dat kan

uiteraard ook aan corona liggen maar daarnaast verdwijnen ook veel wijkbibliotheken waardoor het praktisch moeilijker wordt om een bibliotheek te gaan bezoeken.

De fysieke aanwezigheid van boeken is heel belangrijk. Zo blijkt uit onderzoek dat gewoon al de aanwezigheid van boeken in een huis, tegemoetkomt aan de ontwikkeling en leesvaardigheid van opgroeiende kinderen.

Minister, kan eventueel worden nagedacht over campagnes of initiatieven om het bibliotheekbezoek aan te wakkeren – maar dat valt eerder onder de bevoegdheid van de minister-president? Kan er ook voor worden gezorgd dat scholen effectief fysiek naar bibliotheken gaan?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Die Daisy-luisterboeken zijn een interessante invalshoek maar het is afwachten wat het advies ook op dat vlak te bieden heeft.

We steunen diverse nascholingsinitiatieven over begrijpend lezen. Daarbij zijn er ongetwijfeld ook initiatieven over bepaalde problemen zoals dyslexie. Wij hebben die heel specifiek sinds vorig jaar een boost gegeven. Ik combineer daarbij de bevoegdheid van minister van Onderwijs en minister van de Vlaamse Rand.

Als minister van Onderwijs heb ik 58 meerjarenprojecten ondersteund in verband met lezen. Heel specifiek voor de Vlaamse Rand gaat het nog eens over 22 projecten waaronder het project in Sint-Pieters-Leeuw. Daarbij gaan ook vrij jonge kinderen aan de slag om echt te proberen begrijpend te lezen. Dat is een quasi individuele aanpak, met groepjes van vier of vijf kinderen, waarbij een hecht gevoel ontstaat. Dat zijn natuurlijk arbeidsintensieve projecten waar wel wat middelen naartoe gaan. Het is echter belangrijk dat we erin slagen om kinderen de smaak te pakken te doen krijgen. Ik hoop dat we dat ook kunnen realiseren via dat overkoepelend plan.

Wat tot slot het onderwijs betreft, moeten we ook het belang onderschrijven van de basis, namelijk de grammatica. Wanneer men die regels goed onder de knie heeft, dan wordt de drempel om goed en graag te lezen verlaagd. Wat men beter kan, zal men ook liever doen. Laat ons dus zeker de waarde van de basisregels, van de grammaticaregels niet onderschatten.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor de extra antwoorden. Het leesvirus verspreiden en kinderen goed leren lezen is een opdracht van het onderwijs maar niet alleen van het onderwijs. Het is dan ook goed dat er een overkoepelend initiatief is. Maar ik herhaal toch graag mijn vraag om de mensen van Luisterpunt daarbij te betrekken. Momenteel is dat nog niet het geval. Ik wil u vragen om hen mee te nemen in de scope.

Verder denk ik dat het ook belangrijk is om er binnen het nascholingsaanbod aandacht voor te blijven hebben om die leesmethodes zo efficiënt mogelijk te maken en om die goed in te zetten in de klas. Ik volg u, minister, dat het begint met het leren lezen. Het leesonderwijs verdient alle aandacht. Daar zitten we op dezelfde lijn. Maar het is natuurlijk zo dat – en dat was de insteek van mijn vraag – als je een beperking hebt of om de een of andere reden de lettertjes soms door elkaar ziet dansen, het wat moeilijker is om dat boek open te slaan en eraan te beginnen. Daarom is mijn vraag om zeker ook in te zetten op die leerlingen en op die volwassenen die leesproblemen hebben, zoals dyslexie, maar ook dyspraxie, dysfasie enzovoort. Dank u wel om daaraan de nodige aandacht te schenken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de taalvereiste voor titularissen in het hoger onderwijs
– 3059 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Met het decreet over het onderwijs XXX werd het maximumpercentage van het anderstalige aanbod voor professionele en academische bacheloropleidingen vastgelegd op 9 procent. Voor anderstalige initiële masteropleidingen werd dat maximum bepaald op 35 procent, berekend op alle initiële masteropleidingen. De Vlaamse Regering vergrendelde het percentage anderstalige uren op 18 procent.

Dat decreet bepaalt ook dat elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, dat geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert, de Nederlandse taal moet beheersen op Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen (ERK)-niveau B2. Verder bepaalt het decreet ook dat het instellingsbestuur voorziet in een verplicht integratietraject dat garandeert dat het personeelslid na 2 jaar minstens de Nederlandse taal beheerst op ERK-niveau A2, dat wordt afgesloten met het vereiste beheersingsniveau op ERK-niveau B2 en dat door het betrokken personeelslid wordt afgerond binnen de 5 jaar na zijn aanstelling of op het moment van zijn benoeming.

U kondigde via diverse media aan – alsof er niet veel belangrijkere zaken aan te kondigen waren – dat u strenger wilt toezien op die Nederlandse taalvereiste door een vorm van bestraffing in te voeren via het nieuwe Onderwijsdecreet. We weten dus waar we ons onder andere aan mogen verwachten. Zo zullen anderstalige docenten in de toekomst geen lesopdracht meer krijgen wanneer ze na 5 jaar nog altijd het vereiste B2-niveau van het Nederlands niet halen. Ik heb daarover voor u de volgende vragen.

Een eerste vraag gaat over het aantal mensen dat niet in orde was met de bestuurstaal. Uit het rapport 'Taalnazicht - Onderzoek naar de toepassing van de taalregeling voor het academisch en onderwijzend personeel aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen 2019-2020' blijkt dat er in het academiejaar 2019-2020 98 titularissen niet in orde waren voor de onderwijstaal en 13 personeelsleden niet met de bestuurstaal. In de media verdedigt u uw strengere aanpak door te stellen dat in de praktijk blijkt dat de taalvereiste vaak dode letter is omdat er geen stok achter de deur is.

De bepalingen die opgenomen zijn in de Codex Hoger Onderwijs, moeten nageleefd worden. Uit het taalnazichtrapport blijkt dat er in het academiejaar 2019-2020 98 titularissen niet in orde waren, zoals ik al heb gezegd. In uw communicatie zegt u dat de taalvereisten vaak niet worden nageleefd. Slaat uw uitspraak op die 98 titularissen? Wat bedoelt u met 'vaak'? Hebt u daar een bepaalde indicatie voor of is er daarover een wetenschappelijk onderzoek? Verwijst u daarmee naar andere feiten? Welke zijn dat dan?

Uit hetzelfde taalnazichtrapport blijkt ook dat alle regeringscommissarissen bij hun hogeronderwijsinstellingen sterk hebben benadrukt dat de taalvoorwaarden bij elke vacature duidelijk moeten worden opgenomen in de aanstellings- en benoemingsvoorwaarden en dat er in voorkomend geval geen nieuwe of verlengde aanstellingen, noch benoemingen konden plaatsvinden zonder dat de vereiste taalniveaus behaald werden. Op welke manier wilt u dat nog verstrengen?

De hogeronderwijsinstellingen werden er ook op gewezen dat een titularis die niet of niet binnen de vooropgestelde termijn voldoet aan het vereiste ERK-niveau, als

titularis geschrapt moet worden met ingang van het volgende academiejaar. Werden er met ingang van het academiejaar 2020-2021 titularissen geschrapt omdat zij niet voldeden aan het vereiste taalniveau?

Op basis van welk artikel kunnen de titularissen geschrapt worden, aangezien artikel II.270 enkel bepaalt dat aan de taalvereiste voldaan moet worden? Op welke wettelijke basis konden de regeringscommissarissen stellen dat een titularis geschrapt dient te worden met ingang van het volgende academiejaar indien er niet voldaan werd aan de taalvereiste? Indien, zoals de regeringscommissarissen adviseerden, de huidige bepalingen in de Codex Hoger Onderwijs al toelaten dat een titularis geschrapt kan worden indien niet voldaan werd aan de taalvereiste, waarom dient er dan een bijkomende verstrenging opgelegd te worden via het nieuwe Onderwijsdecreet?

Uit het rapport blijkt verder dat een van de redenen om niet in orde te zijn met de taalvereiste was dat de titularis in het laatste academiejaar zat voor zijn of haar emeritaat. Of de verstrenging die de minister wil invoeren van toepassing zal zijn op titularissen die in de laatste vijf jaar voor hun emeritaat zitten, zal bepaald worden door de datum waarop de sancties opgelegd kunnen worden. Denkt u eraan om de sancties onmiddellijk op te leggen na het in voege treden van het aangepaste decreet? Of zult u nog een overgangsperiode voorzien?

Het Onderwijsdecreet legt naast de taalvereiste voor de docenten ook op dat de instellingen in aangepaste voorzieningen moeten voorzien voor het onderwijzend en academisch personeel, waaronder een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurricula en taalbegeleidingsmaatregelen. In het rapport wordt aangehaald dat het leeuwendeel van de hogeronderwijsinstellingen voorziet in een taalondersteuningsaanbod dat zich richt naar docenten en studenten. Wordt het taalondersteuningsaanbod van de hogeronderwijsinstellingen gecontroleerd? Waar kan het taalondersteuningsaanbod nog verbeterd worden? Ziet u hier een taak weggelegd voor de Vlaamse overheid? Zo ja, welke?

Het academisch milieu is bij uitstek internationaal waarbij het Engels als voertaal gebruikt wordt. Hoe zult u vermijden dat internationale toppers in een brede boog om Vlaanderen heen lopen omdat ze de taalvereisten die u oplegt als een bijkomende drempel beschouwen om in Vlaanderen aan de slag te gaan? Vreest u niet dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van ons hoger onderwijs?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dat zijn veel vragen en ik heb ook al wat reacties mogen lezen in de media. Eerlijk gezegd denk ik niet dat Vlaanderen iets onredelijks vraagt, integendeel. Ik vind het de normaalste zaak van de wereld. In de hele wereld leren academici nieuwe talen als ze gedurende meerdere jaren in een ander land verblijven. Wanneer het niet is om in die taal les te geven of om in die taal onderzoek te doen, dan wel om gewoon met hun burens of hun bakker een woordje te kunnen wisselen. Mogen we dan niet vragen dat docenten en professoren met hun studenten een conversatie kunnen voeren?

Natuurlijk is Engels onder academici dikwijls de voertaal, maar ik denk niet dat een Canadese professor in pakweg Madrid op vijf jaar tijd geen mondje Spaans leert of dat een Vietnamese docent in Berlijn geen woordje Duits leert. We verwachten van academici niets anders dan dat we verwachten van alle andere mensen die vanuit het buitenland naar hier komen om hier gedurende jaren te leven en te werken.

En dus is in een vorige regeerperiode beslist om in de Codex Hoger Onderwijs duidelijk op te nemen dat wie belast is met een onderwijsvak dat niet in het Nederlands wordt gegeven, binnen de vijf jaar het Nederlands als bestuurstaal moet beheersen op het niveau B2.

Wat is het probleem? Het was tot nu toe niet duidelijk in de regelgeving wat de gevolgen waren als een personeelslid pas na een aantal jaar een onderwijsopdracht opnam en wanneer de termijn van vijf jaar begon te lopen om dat niveau B2 voor het Nederlands te behalen. Er waren dus wel wat lacunes, ontsnappingsroutes waarbij men eerst een andere opdracht opnam. Dat is de reden waarom er nog geen personeelsleden geschrapt zijn als bleek dat ze niet aan de taalvereisten voldeden. Dat vacuüm, die onduidelijkheid in de regelgeving, wil ik met Onderwijsdecreet XXXI wegwerken.

Wie langer dan vijf jaar aangesteld is of benoemd is op het moment dat hij of zij een onderwijsopdracht opneemt, moet op dat moment aan de taalvereiste voldoen. Anders mag deze persoon de onderwijsopdracht niet opnemen. Daarnaast wordt de taalvereiste ook een vereiste om benoemd te kunnen worden. Ik zet die lacune recht.

De vraag van de regeringscommissarissen om bij elke vacature de taalregeling duidelijk te vermelden, lijkt me logisch. Ik reken er ook op dat de instellingen dit zullen doen.

Het leren van ons Nederlands zal ook voor academici een verrijking zijn. Ze leven tenslotte in Vlaanderen en met een mondje Nederlands kunnen ze zich snel beter aanpassen aan hun nieuwe leefomgeving en zullen ze beter contact kunnen hebben met hun vaak Nederlandstalige studenten.

Mijnheer Danen, u haalde ook aan dat de regelgeving, naast de taalvereiste voor de docenten, aangeeft dat de instellingen in aangepaste voorzieningen moeten voorzien voor het onderwijzend en academisch personeel, waaronder een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen. In het rapport wordt aangehaald dat het leeuwendeel van de hogeronderwijsinstellingen effectief voorziet in een taalondersteuningsaanbod dat zich richt naar docenten en studenten. Ik denk dat hier dan ook geen bijkomende controleopdracht noodzakelijk is. De instellingen gaan verder op de ingeslagen weg.

Niets van dit alles sluit natuurlijk uit dat onze universiteiten en hogescholen internationaal meedraaien op het hoogste niveau. Ons hoger onderwijs heeft grote ambitie en een open blik op de wereld. Het hoger onderwijs is vandaag internationaler dan ooit. In mijn presentatie en de bespreking van het Voorsprongfonds vorige week heb ik dat duidelijk gemaakt. We spreken met de hele wereld in alle mogelijke talen, maar we zijn ook niet beschaamd voor onze eigen taal en onze eigen samenleving. Juist omdat Vlaanderen een warm en gastvrij bad is, willen we mensen die hier jaren komen wonen en werken graag in dat warme bad trekken. Het gaat altijd om het zoeken van het juiste evenwicht, tussen Nederlands en andere talen, tussen regulering en ondersteuning, en dat hebben we gevonden in de taalregeling. Maar er waren nog enkele lacunes of ontsnappingsroutes, alleszins wat de regeling Nederlands als bestuurstaal betreft.

U hebt het dan plots over Nederlands als onderwijstaal en haalt het cijfer van 98 titularissen aan, maar dat zijn diegenen die in het Nederlands doceren. We vragen dat er afdoende kennis is en we spreken dan over niveau C1. Daar moet men het C1-attest behalen. Men heeft vastgesteld dat 98 titularissen niet in orde waren. Ofwel halen ze dat C1-attest, ofwel verliezen ze hun aanstelling als titularis, ofwel worden ze ontslagen, ofwel krijgen ze een andere functie bij de instelling. Maar voor dat punt is de codex vandaag wel duidelijk. Ten aanzien van de bestuurstaal was er nog een lacune en die passen we aan via OD XXXI.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik ben het met een aantal dingen eens, maar ook met heel wat dingen oneens. Dat iemand die hier woont en werkt en lesgeeft een mondje Nederlands zou moeten spreken en naar de bakker en de supermarkt kan gaan, daar ben ik het volkomen mee eens. Maar als u zegt dat mensen niveau B2

moeten halen, dan is dat wel wat anders. B2 wil zeggen dat men een langer betoog en lezingen moet kunnen begrijpen en complexe redeneringen moet kunnen volgen. Als het over schrijven gaat, moet men een gedetailleerde tekst kunnen schrijven over een breed scala aan onderwerpen. Dat is veel meer dan gewoon naar de bakker gaan en pistolets bestellen.

Als u vraagt aan mensen dat ze hier kunnen meedraaien, dan kunt u een niveau A1 of A2 vragen en daarvoor moet u volgens mij ook niets opleggen. Dat zullen mensen echt wel doen als ze hier wonen en werken en met collega's in aanraking komen. Ik zou u toch vragen om wat meer vertrouwen te hebben in de instellingen en de mensen die in onze instellingen komen werken.

Dit inzicht is er blijkbaar nog maar een paar jaar. Ik denk dat hierin tijdens de vorige legislatuur de eerste stappen zijn gezet. Daarvoor was het blijkbaar toch geen groot probleem. Minister, ik zou u willen vragen om kleine problemen niet groter te maken dan ze wel degelijk zijn. Zijn er echt manifeste problemen gerezen met docenten of professoren die niet voldoende Nederlands spraken om hier mee te draaien? Ik stel mij echt die vraag.

Ik denk dat we bepaalde mensen – ik denk dan aan sterrenkundigen, astronomen, mensen met een heel wiskundig brein – echt wel nodig hebben aan onze universiteiten. Heel wat van die mensen zijn perfect in staat om het niveau B2 te halen. Maar ik ben er ook van overtuigd dat heel wat van de mensen die helemaal geen taalknobbel hebben heel veel moeite moeten doen om het niveau B2 te halen, hoe slim ze ook zijn, minister. Ik vind echt dat we meer vertrouwen moeten hebben in onze instellingen. Ik zou het jammer vinden mochten we om die redenen bepaalde toppers niet naar Vlaanderen kunnen halen, zodat ze in een brede boog om ons heen lopen en dan bijvoorbeeld naar Duitsland of Nederland gaan, waar mogelijk veel minder strenge taalvereisten gelden of waar die alleszins veel minder worden gehandhaafd.

Tot daar een paar bijkomende vragen en een paar beschouwingen.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, over deze kwestie heb ik vorig jaar nog een schriftelijke vraag gesteld. Met dat nieuwe decreet zullen anderstalige docenten in de toekomst inderdaad geen lesopdracht meer kunnen krijgen wanneer ze het vereiste B2-niveau van het Nederlands na vijf jaar nog steeds niet hebben gehaald. Maar eigenlijk verandert er wezenlijk niet zoveel. Alleen is in verband met die taalvereiste de stok achter de deur wat dikker geworden. Dat is op zich uiteraard positief.

Onze fractie is ervan overtuigd dat we waakzaam moeten blijven voor de negatieve gevolgen van de internationalisering in onze Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs, bijvoorbeeld de verengelsing. Wij moeten onze instellingen zeker en vast niet aanpassen aan de internationale Engelstalige elite. Het Vlaams Belang is ervan overtuigd dat volledig Nederlandstalige opleidingen hoge kwaliteit kunnen aanbieden in ons hoger onderwijs. Onze taal is een volwaardige academische taal en daar kunnen, mogen en moeten we trotser op zijn. Mijnheer Danen en ook de kijkers thuis, over de kwaliteit daarvan zou ik mij niet te veel zorgen maken.

Minister, in het hoger onderwijs is er ook sprake van sluipende verengelsing, via die zogenaamde spookopleidingen. Deze opleidingen bestaan op papier maar worden niet in het Nederlands gegeven. Zo zijn er professoren die hun vak, of vakken, zogezegd in het Nederlands en het Engels geven, maar in de praktijk blijkt dat enkel in het Engels te zijn. Op die manier probeert men de wet te omzeilen. In de beleidsnota staat dat u zou toezien op die spookopleidingen. Minister, wat is daar de stand van zaken? Zijn er al spookopleidingen opgespoord? Werden er sinds het

begin van deze legislatuur al instellingen in ons hoger onderwijs hierop aangesproken?

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, mijn fractie is tevreden dat er met het nieuwe onderwijsdecreet binnenkort meer helderheid zal worden geschapen over de Nederlandse taalvereiste voor docenten in het hoger onderwijs, en dat de onduidelijkheid en ook de vrijblijvendheid eruit zullen worden gehaald. Dat is een zeer positieve stap.

De bestuurstaal en de onderwijstaal aan onze instellingen voor hoger onderwijs is het Nederlands. Met deze gevoelige aanscherping van de taalvereiste vrijwaren we dat. Bovendien is het B2-niveau niet extreem. Na vijf jaar kan dit niveau toch wel verwacht worden van iemand die aan onze hogescholen en universiteiten doceert.

Uit het taalnazichtrapport van het regeringscommissariaat blijkt dat in het academiejaar 2019-2020 dertien personeelsleden niet in orde waren met de geldende regels op het vlak van de bestuurstaal. Als we dat cijfermateriaal in beschouwing nemen, kunnen we toch wel besluiten dat die stok achter de deur geen compleet overbodige maatregel is.

Minister, tot slot heb ik nog een vraag over de conformiteit van de diploma's en attesten. In het taalnazichtrapport bevelen de regeringscommissarissen aan om werk te maken van een goed gedocumenteerde databank die overzichtelijk weergeeft welke attesten en diploma's in het verleden met succes werden gebruikt om het taalbeheersingsniveau aan te tonen. Uit het rapport kan ik afleiden dat het regeringscommissariaat reeds de eerste stappen heeft gezet voor het maken van zo'n precedentendatabank. Vindt u het positief dat een dergelijke databank verder wordt uitgebouwd met het oog op het verzekeren van uniformiteit binnen het toezicht? Zult u dit mee ondersteunen?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u wel voor het antwoord dat u hebt gegeven. Ik wil de vraag herhalen naar de problemen die zijn gemeld. Die vraag is volgens mij wel relevant. Welke problemen zijn er dan precies gemeld? Er is ook de vraag hoeveel docenten effectief de nodige bewijzen of kwalificaties voor dat B2-niveau niet hebben. U liet het getal 98 vallen. Is dat dan het cijfer waarover we het hebben? Zijn dat 98 docenten die dat niveau niet halen? Weet u ook hoe die personen dan verspreid zijn over het Vlaamse hogeronderwijslandschap? Zijn er in bepaalde provincies meer docenten die dat niveau niet halen, of hoe moeten we dat zien?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat dat laatste betreft, ik dacht dat ik duidelijk had gemaakt dat men het onderscheid moet maken tussen enerzijds de regelgeving op het vlak van onderwijstaal, namelijk diegenen die doceren in het Nederlands, en anderzijds diegenen die niet in het Nederlands doceren, waaraan we vereisten opleggen op het vlak van de bestuurstaal. In het eerste geval wordt er inderdaad melding gemaakt van 98 gevallen van docenten die niet in orde zijn met de vereiste taalkennis op het niveau C1. Wat de bestuurstaal betreft, is de problematiek inderdaad gelukkig vooralsnog beperkter, maar daar is er ook een problematiek.

Mijnheer Danen, u stelt dat ik problemen maak waar er geen zijn, of dat ik de problemen groter maak. Door daar tien vragen over te stellen, maakt u zich vooral schuldig aan datgene waarvan u mij beschuldigt, denk ik. Het enige wat ik doe, via het ontwerp van Onderwijsdecreet XXXI, is zorgen voor het volgende. In 2013

heeft de decreetgever de doelstelling vooropgesteld in het decreet betreffende het hoger onderwijs dat er voor docenten die niet in het Nederlands doceren, een taalkennisvereiste op niveau B2 zou worden opgelegd en dat ze daarvoor vijf jaar de tijd hebben. Op dat vlak was er echter een lacune. We willen nu die lacune invullen, zodat de intenties van de decreetgever worden nageleefd. Anders, als er lacunes en ontsnappingsmogelijkheden zijn, is het totaal zinloos dat we een decretale bepaling hebben die een taalkennisvereiste vooropstelt. We komen dus gewoon tegemoet aan de intentie van de decreetgever, en dat decreet is vrij ruim goedgekeurd.

Wat de bestuurstaal betreft, wil ik toch nog eens wat verduidelijken. Ik had het over het feit dat men moet kunnen converseren met studenten, maar die notie 'bestuurstaal' gaat ook over de mogelijkheid om interne bestuursdocumenten te kunnen begrijpen, om vergaderingen op het niveau van de universiteit of hoger-onderwijsinstelling te kunnen bijwonen en volgen. Dat taalgebruik van die interne documenten en van die vergaderingen overstijgt nu net ook het niveau van de gemiddelde conversatie bij de bakker.

Dus als u het op flessen wilt trekken, doe vooral. Maar het gaat hem toch ook vooral over het gegeven dat je mensen in een organisatie betreft en dat men op de hoogte is van de interne conversaties en de interne beslissingen. Om dat goed te kunnen laten functioneren, lijkt het ons evident dat je toch die notie hebt, met de taalkennisvereiste op dat niveau.

Als u denkt dat wij Vlamingen op dat vlak scherpslippers zijn, think again. Denemarken bijvoorbeeld gaat op dat vlak toch wel wat verder. Wij kijken graag naar het noorden met zijn allen, dus laat ons dat dan vooral doen richting Denemarken. Als je daar aan een Deenstalige universiteit wilt studeren, dan moet je Deens op een hoog niveau kunnen aantonen. De universiteit van Kopenhagen verwelkomt aanvragen van studenten van over de hele wereld, maar die studenten moeten documenteren dat ze academische taalvaardigheid in het Deens hebben. Ik zeg nu niet dat wij die weg moeten opgaan, maar u laat uitschijnen dat wij de scherpslippers zijn. Dat denk ik niet. Er ligt ook een nieuw taalbeleid op tafel in de universiteit van Kopenhagen, waarbij ze aan alle niet-Deense professoren met een vast contract vragen om in het Deens les te geven na twee tot vijf jaar. Ik denk dus dat hetgeen wij vragen, heel redelijk en fair is en dat we daar niet beschroomd om moeten zijn. Dat is een goede regeling. En aangezien het een goede regeling is, zou ik ook graag zien dat die wordt nageleefd en dat we die dus kunnen handhaven.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank u voor uw antwoord, minister. Ik denk dat we het niet eens gaan worden over wat hier voorligt. Waarover ik het wel met u eens ben, is dat iedereen die hier werkt en leeft, zich na een tijdje in het Nederlands zou moeten kunnen uitdrukken en inderdaad de gewone handelingen zou moeten stellen. Maar als het gaat over een bestuurstaalniveau, heb ik toch het idee dat de meeste universiteiten en hogescholen hun belangrijke documenten in verschillende talen naar voren schuiven. Ik weet dus niet of dat zo'n groot probleem is.

Waar ik mij vooral zorgen om maak, is dat het hier maar om enkele tientallen mensen gaat en dat we hier een hele regelgeving en een heel sanctiemechanisme rond opstellen voor eigenlijk een relatief klein probleem. U zegt ook dat het vaak niet wordt nageleefd. Blijkbaar zijn dat enkelingen, enkele tientallen over gans Vlaanderen. Dat is toch niet zo'n groot probleem, lijkt mij.

Gaan we echt mensen vlak voor hun emeritaat nog zeggen dat ze moeten stoppen met lesgeven en dat ze ontslagen kunnen worden? Ik vind dat toch een heel vreemd idee. Ik stel voor dat we het er bij de behandeling van ontwerpdecreet

XXXI verder over hebben. Ik denk dat we elkaar tegemoet kunnen komen tot op een zeker niveau, maar volgens mij wordt hier met een kanon op een mug geschoten. Dat lijkt mij in dit geval geen goed idee, vooral omdat er veel andere en veel grotere uitdagingen zijn in ons onderwijs, die veel meer aandacht vragen dan dit.

Ik beloof u dat ik er de komende maanden of jaren geen enkele vraag meer over zal stellen. Alleen bij de behandeling van het ontwerpdecreet XXXI zal ik er misschien nog even rond tussenkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.